

К.А. Пилипенко, д-р екон. наук, проф. (*МДПУ ім. Богдана Хмельницького, Мелітополь*)

О. С. Прокопишин, канд. екон. наук, доц. (*ЛНУП, Львів*)

ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ВЕКТОР РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

З огляду на глобальність нинішніх процесів теоретичне осмислення специфіки інформаційного суспільства та вивчення впливу інформаційно-комунікаційних технологій на розвиток соціально-економічних, політичних і культурних структур – надзвичайно актуальні.

Стрімкий розвиток інформаційних комп'ютерних технологій, вдосконалення технічної платформи і поява принципово нових класів програмних продуктів у наші дні зумовили інші підходи до автоматизації управління виробництвом [2, с. 74].

Комунікації та обмін інформацією у XXI столітті – важливі складові і особистого, і професійного життя. Бухгалтер має вміло послуговуватися сучасними технологіями, новими платформами та сервісами за взаємодії з внутрішніми та зовнішніми користувачами інформації, дотримуючись при цьому правил етикету та поведінки для такого формату взаємодії.

Цифрова трансформація – це впровадження сучасних технологій у бізнес-процеси підприємства. Цей підхід передбачає не тільки встановлення сучасного обладнання чи програмного забезпечення, а й фундаментальні зміни у підходах до управління, корпоративної культури та зовнішніх комунікацій. Результат цих перетворень – підвищення продуктивності кожного окремого співробітника та рівня задоволеності клієнтів, а компанія при цьому набуває репутації прогресивної та сучасної організації [1].

Цифрові трансформації позначилися на всіх сферах суспільно-економічного життя людства, зокрема й на господарській діяльності суб'єктів господарювання та на їх обліковій практиці. Вони обумовили істотну переорієнтацію траєкторії розвитку бізнесу і на мікрорівні, і на регіональному та глобальному рівнях.

З огляду на збільшення масштабів цифровізації господарських процесів та активне застосування інформаційно-комунікаційних технологій в управлінських і облікових процесах, суб'єкти організації та ведення обліку одержують додаткові важелі підготовки

інформаційного забезпечення процесу ухвалення управлінських рішень. Відтак необхідно уточнювати мету бухгалтерського обліку: окрім надання користувачам релевантної інформації залежно від їхніх інформаційних запитів, важлива й економічна ефективність підготовки таких даних.

Науковці І. Спільник та М. Палюх зосереджують у своєму дослідженні увагу на оцінюванні поточного стану, визначенні особливостей та перспектив розвитку обліку в сучасних умовах, а також обґрунтовують актуальність створення нової «цифрової облікової парадигми». Серед актуальних питань облікової практики та теорії вони виокремлюють: використання технології безконтактної ідентифікації активів в обліку, технології блок-чейну, електронного формату звітності, відображення криптоактивів у фінансовій звітності та їх облік [4].

Цифровізація передбачає виникнення значного кола технічних проблем, які бухгалтер також має вміти вирішувати у процесі своєї професійної діяльності, тому креативний підхід до адаптації цифрових технологій під власні потреби з метою вирішення облікових проблем – важлива навичка [5, с. 153-154].

Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у системі бухгалтерського обліку зумовлює посилення виконання нею базових функцій, а також можливості реалізації якісно нових функцій.

Подальший вплив глобалізаційних процесів, перспективи впровадження штучного інтелекту в господарські процеси та процес бухгалтерського обліку спонукають до переліку функцій бухгалтерського обліку ввести нову – креативну функцію, суть якої – застосування творчого підходу у впровадженні та використанні технологій штучного інтелекту в обліку.

Креативність щодо обліку як «інтелектуалізація інформаційних систем бухгалтерського обліку» – досить влучне положення, яке заслуговує, на нашу думку, стати частиною нової цифрової облікової парадигми [3, с. 13].

Цифровізація господарських і управлінських процесів зумовлює появу як модифікації традиційних об'єктів бухгалтерського обліку, так і якісно нових, без облікової оцінки яких розкриття інформації щодо ключових аспектів діяльності суб'єкта господарювання буде обмеженим. Ідентифікація нових об'єктів обліку потребує передусім регламентування процесу їхнього функціонування в господарських процесах через формування системи господарського законодавства, а також покращує наявні й дає змогу шукати нові методи обробки обліково-економічних даних.

Цифровізація системи бухгалтерського обліку визначає нову концепцію формування та використання даних, дає змогу цифровізувати низку об'єктів, які класично не є об'єктами бухгалтерського обліку. Система бухгалтерського обліку має продукувати не лише фінансову, а й нефінансову інформацію.

Цифровізація економічних процесів спонукає переглядати професійні компетенції, якими мають володіти учасники господарського процесу. Розвиток цифрових технологій збільшує цінність компетенцій у сфері бухгалтерської діяльності, а також суміжних галузей. Це пов'язано як із чинниками розвитку цифрової економіки, так і зі зростанням ролі дескриптивної методології бухгалтерського обліку та поширенням фахової думки.

Отже, новий технологічний уклад спонукає трансформувати всі сфери суспільно-економічного життя, зокрема й бухгалтерський облік. Цифрова трансформація облікових процедур стає обов'язковою, а комплексний підхід, зваженість ухвалених рішень не лише створить у майбутньому єдиний інформаційний простір, а й підвищить якість управління на всіх рівнях, сформує професійні компетентності майбутніх фахівців обліку.

Інформаційні джерела

1. Воржакова Ю.П., Хлебінська О.І. Сутність цифрової трансформації з різних позицій підприємств та науковців. *Економіка та держава*. 2021. С. 107-111.
2. Клепікова О.А. Сучасний стан і місце інформаційних технологій в управлінні підприємством. *Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2013. № 5. С. 74-77.
3. Мазіна О. І., Олійник В. С. Цифровізація як найважливіший інструмент розвитку системи обліку та звітності. URL: <https://www.internauka.com/uploads/public/15916561676404.pdf>. (дата звернення: 01.11.2023).
4. Спільник І., Палюх М. Бухгалтерський облік в умовах цифрової економіки. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. Вип. 1-2. С. 83-96.
5. Шишкова Н. Л. Перспективи іт-модернізації бухгалтерського обліку: актуалізація теорії і практики. *Економічний вісник*. 2019. №3. С. 146-159. URL: https://ev.nmu.org.ua/docs/2019/3/EV20193_146-159.pdf. (дата звернення: 01.11.2023).